

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Decimasexta. Erudite exponi incipiunt verba illa: Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

revera periculum, audire quemquam de se supra, quam sentit in se. Quis dabit mihi apud homines tantum de veris dignè humiliari, quamvis vel de falsis datū est indigne exaltari? Illam mihi vocem propheticam iare assumere: Exaltatus autem humiliatus sum, & conturbatus: Et illud: Ludam, & fiam vilior. Ludam scilicet, ut ludar. Bonus ludus, quo Michol irascitur, & Deus delectatur: bonus ludus, qui hominibus quidem ridiculum, sed Angelis pulcherrimum spectaculum præbet: bonus, inquam, ludus, quo efficitur opprobrium abundantibus, & despectio superbis. Nam vera quid aliud secularibus, quam ludere videtur, cum quod ipsi appetunt in hoc seculo, nos per contrarios fugimus, & quod ipsi fugiunt nos appetimus? Ludus iucundus, honestus, gravis, quo ludebat qui dicebat: Spectaculum facti sumus mundo, & Angelis, & hominibus. Hoc ludo & nos interim ludamus, ut illudamur, confundamur, humiliemur, donec veniat, qui potentes deponit, & exaltat humiles, qui nos lætificet, & in æternum exaltet.

Ad extremum non possum aliam eorundem verborum B. Virginis explanationem silentio præterire: pro qua supponendum est, quod humilitas non femel in sacris eloquiis afflictionem significat, eadem enim ferè verba Anna mater Samuelis loquuta est: Si respiciens videris afflictionem famule tue: vbi in Græco: Si respiciens humilitatem ancille tue: quæ autem fuerit hæc afflictio B. Virginis, si me interrogas respondebo fuisse, tum quod doleat miseram humani generis vicem; tum quod maxima animi anxietate afficeretur propter dilationem aduentus Christi in carne humana, cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum.

Amen.

HOMILIA XVI.

Eruditè exponi incipiunt verba illa: Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

A CRA hæc Virginis verba ut radicitus exponamus, oportet ante omnia quid sibi velit verbum illud, ex hoc, explicare. nam D. Bonavent. Episcopus Christopolitanus, Cornelius Iansenius, & alij non pauci moderni sequentes Venerab. Bedam, opinati sunt verbum illud ex hoc designare humilitatem Virginis; nam cum nuper dixisset: respexit humilitatem meam, & continuè subiunxerit: Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes, videtur planè humilitatem signare, tanquam causam huius vniuersalis commendationis & applausus, vnde Beda: Cuius autem humilitas respicitur, recte beata ab omnibus cognominatur, vnde sequitur: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes, hoc est, ex eo quia respexit meam humilitatem: Alij volunt, ut verbū illud ex hoc, designet illud quod in sequenti versiculo subiicit: Quia fecit mihi magna: ita ut sensus sit, ex hoc, quod feci mihi magna qui potens est: beatam me dicent omnes generationes: Mihi tamen germanior videtur D. Hieronymi, Theophylacti, Euthymij, necnon & D. Augustini, & aliorum interpretatio asserentium, verbum illud ex hoc designare tempus, in quo iam B. Virgo facta & agnita erat vera mater Dei, vnde D. Hierony. pro eo quod nos legimus: Ecce enim ex hoc: ipse vertit: ecce hominem ferè. G. enim amodo, quod idem sonat, quod ex hoc ante quartū tempore. Theophylactus quoque expressè legit ex hoc tempore. Euthymius exponit Hugo Viff. ecce enim post hæc. actandem D. Augustinus hanc probans expositionem inquit: per Magnif.

Lucæ 1. Beda vbi supra.

D. Hiero. in e. 8. Isaia. Theophyl. in e. 1. Luc. Euthym. ib. D. Aug. tra. 1. Magnific. Euseb. Emis. Magnific. Dom. Adu. Hugo Viff. in annot. su. per Magnif.

LIII 2

Vsq̄

D. Aug. vbi
supra.

Vsq̄ ad illud tempus apud homines opprobrium sterilitatis portauerat, quia integritatem virginitali thoro maritali praeponēbat, sed vnde in priori generatione carnali quasi maledictionis sententiam sustinuit, inde nunc ab omni generatione mortali benedictionem collaudabiliter recepit. habetque haec expositio magnum fundamentum in Graeco codice, nam vbi Interpres Latinus legit:

Verſo Graeca
in c. 1. Luc.

Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes: Graecus tranſtulit: Ecce enim ex hoc nunc beatam me dicent omnes generationes. quare legitimus ſenſus erit: ex hoc nunc beata ab omnibus praedicabor, quia Domini mater effecta ſum; ex hoc enim inſtanti, quo tu, o Elifabeth, Spiritu ſancto plena, Domini matrem me eſſe cognoviſti, & fateor, & tuus etiam filius adhuc in vtero tuo exiſtens, contra omnem naturalem curſum, meum filium, qui Deus eſt, adorat: ex hoc (inquam) inſtanti omnes gentes felicitatem meam praedicabunt.

Luca 1.

Tu de me nunc dicis, beata, quae credidiſti; ſed ego dico, quod ex hoc nunc beatam me dicent omnes generationes. In his verbis prophetiam contineri, atque adeo B. Virginem illuminatiſſimam fuiſſe prophetiſſam docuit expreſſe Gloſſa interlinearis, dum in commentario illorum verborum:

Iſaia 8.

Et acceſſi ad prophetiſſam, & concepit, & peperit filium: ait, prophetiſſam iſtam fuiſſe illam, quae prophetauit dicens: Magnificat anima mea Dominum & D. Baſil. eadem verba exponens inquit: quod B. Maria propheta fuerit, ad quam proximè per ſpiritus praeuotionem acceſſerit Iſaias, nemo contradixerit, qui memor ſit verborum Mariae, quae prophetaſſe aſſata ſpiritu locuta eſt. Rectè

D. Baſil. ſup.
c. 18. Iſai.

ait (nemo contradixerit) quia omnes Patres, & alij Eccleſiaſtici ſcriptores in eadem ſententiam conſpirant, D. Ambroſius, S. Gregorius, Nazianzenus, Cyrillus, Hieronymus, D. Auguſtinus, Niſſenus, Epiphanius, Zuſebius, Petrus Galatinus, Lyra, Gloſſa ordinaria, ac tandem Rupertus Hieron. ſup. Abbas, qui Mariam vocat Prophetiſſam

c. 8. Iſaie.

Prophetaurum. Prophetauit igitur B. Virgo beatam ac felicem ſe praedicandam ab

omnibus generationibus: ſicut enim de forti ac ſtrenua muliere ait Sapiens: Surrexerunt filij eius, & beatiffimam praedicauerunt. ſimilem in modum ſurrexerunt in Eccleſia Catholica filij Dei, non ex ſanguinibus, nec ex voluntate carnis, nec ex voluntate vitii, ſed ex Deo nati, qui per generationes, omniaque ſaecula virginem beatiffimam praedicauerunt & praedicabunt. Et quidem ſi Chriſtus Dominus dixit: Beati qui non viderunt, & crediderunt: quomodo non B. Deipara, quae abditiffimum incarnationis arcanum Angelo nunciante firmiſſimè credidit: Beata quae credidiſti, quia perficietur in te omnia quae dicta ſunt tibi: Et ſi David ait: Beatus vir, cuius eſt nomen Domini ſpes eius, quomodo non B. Virgo, cui fecit magna, qui potens eſt, ſanctum nomen eius? & ſi Sapiens inquit: Beati omnes, qui diligunt te, quomodo non B. Maria, quae prae amoris magnitudinae deficiebat: dicite dilecto, quia amore lan- queo? & ſi idem Sapiens aſſeruit: Beatus homo, qui ſemper eſt pauidus, quomodo beata non erit Maria, quae ſancto timore in Angelica annunciatione expaui: Beatus populus, cuius Dominus Deus eius: quomodo Virgo non erit beata, cuius Dominus Deus filius eius eſt? & ſi idem ait: Beati, qui habitant in domo tua Domine, quomodo non B. Virgo adhuc in hoc ſaeculo, quae in eadem domo, & ſub eodem tecto, imò & in infantia Chriſti in eodem lecto, & cum ipſo per triginta & plures annos cohabitauit? & ſi idem ait: Beatus vir, qui miſeretur & commodat, quomodo non B. Virgo, quae tot miſericordiae opera erga Deum hominem exercuit, illum portauit, cibauit, hoſpitem in propria domo recepit, nudum veſtuit, captum a ludæis viſitauit, & mortuum ſepeliuit? ac tandem ſi idem Propheta dicit: Beati immaculati in via, quomodo non B. erit Maria, de qua ſpoſus ait: Pulchra eſt amica mea, & macula non eſt in te: & quam Salomon vocauit ſpeculum ſine macula? Hoc laudationis genus docuit me B. Baſil. Seleucię Epifc. in orat. de au-

*D. Basil. in
v. de annūc.* de annunc. vbi ait: *Si D. Petrus ob id beatus appellatus, regniq̄ colorum claus fortis est, & Christum Dei filium palam confessus est, quomodo ea super omnes beata predicanda non est, que illum parere meruit, quem ille confessus est?* Cæterum cum sanctissimam Virginem dicentem audio: *Beatum me dicent omnes generationes*, nomine beatitudinis intellexisse arbitror felicitatem & celebritatem sui nominis, sicut enim Christus nominis sui gloriam & exaltationem ex eo obtinuit, quod cum æqualis Patri esset, se exinaniuit, formam ferui accipiens, ita Deipara nominis sui gloriam ac celebritatem consecuta fuit, eo quod cum humilis ancilla esset, Dei Genitrix facta fuisset, præcipue tamen beatam se acclamandam intellexit, quia filium Dei vtero suo conceperat. Alluisse mihi videtur Deipara ad verba Lia, quæ, eo quod Zelpha eius ancilla filium peperisset, dixit: *Hoc pro beatitudine mea: beatam quippe me dicent mulieres*: quæ verba potiori iure poterat B. Virgo sibi usurpare, quam Lia; tum quia partus ille alienus fuit, & non Lia, B. vero Virgo ex propria substantia Christum concepit; tum quia si filium illum appellauit Lia *Aster*, quod interpretatur *beatitudo*, quasi felicitatem, & beatitudinem Zelpha ei peperisset, certe beatissima Virgo Christum peperit, qui vere omnium Angelorum & hominum obiectiua beatitudo est.

Aded autem benè congruit Mariæ *beatam* nominari, vt sicut inter Deos à Poëtis, *Tonans* nominatur *Iuppiter*, inter Prophetas *Dauid*, inter sapientes *Salomon*, inter Apostolos *Paulus*, inter Oratores *Cicero*, inter Medicos *Galenus*; ita cum auditur *B. Virgo*, continuò Mariam intelligimus significari. Quinque circumferuntur beatitudinis, seu felicitatis definitiones, quæ singulariter in Deiparam conuenire reperio: Cicero in Tusculanis felicem & beatum illum describit: *Cui, quidquid optauit, ad vota successit*. *D. Aug. lib. de Trin. aliam describit definitio-*

nem: Beatus est habens omnia que vult, & nihil mali vult. Aristoteles autem aliter 13 de *Trin.* definiuit: *Beatus est habens actum secundum perfectam animi virtutem.* ac tandem Boetius lib. 3. de consolat. illam assignauit beatitudinis definitionem, quæ per omnium ora vagatur: *Beatitudo est status omnium bonorum aggregatione perfectus: cum igitur Deipara Maria nihil à Deo obtinere absoluta voluntate optauerit, quod pro votis non fuerit consecuta, cum habuerit omnia quæ voluit, & nihil vnquã mali voluit, cum incessanter secundum perfectam animi virtutem semper operaretur ex plenitudine diuinæ gratiæ; cum denique tanta bonorum copia aggregatim in illam confluerit, vt simul esset Virgo & Mater Dei, qui fons est & origo omnium bonorum, meritò his omnibus nominibus beata nominari & prædicari ab omnibus nationibus debet, vt de seipsa prophetauit dicens: *Beatum me dicent omnes generationes.* Illud tamen silentio non præteribo, quod in magnam Virginis laudem cedit, obseruatum à nobis esse nusquam generationum omnium laudem, & prædicationem nisi Deo tribui, iuxta illud: *in generatione, & generationem annuntiabimus laudem tuam*: & illud: *Domine memoriale tuum à generatione in generationem*: vnde cum propria hæc Dei laus Mariæ tribuitur, illud certe in causa erit, quod Deum genuit, & eius mater est, cui omnium generationum laus debetur.*

Porro iam explicare opus est, quid intellexerit B. Virgo per *omnes generationes*, à quibus se laudandam vaticinata est. Antequam tamen id præstem, præsupponere oportet, beatissimam Virginem certò præcognouisse, prophetico spiritu afflatam celeberrimi, sui nominis famam per vniuersum terrarum orbem longe lateque diffundendam fore; ad quod aludens ipsa dixit: *Surge Aquilo, & veni Auster, perfla hortum meum.* Sed vsquequo fluent, o dilectissima sponsa, aromata horti tui; vsquequo fluat odor clarissimi

LIII 3 nomi-

D. Aug. lib. 13 de Trin. Metaph. Boet. lib. 3. de consol.

Psal. 139.

Cant. 4.

nominis tui? certe in generationes generatio-
 tionum, quia generatio & generatio lauda-
 bunt opera tua: si enim bonum nomen &
 fama non solum in vita, sed etiam post
 mortem sanctos & iustos concomitatur,
 iuxta illud: *In memoria eterna erit iustum:*
 è contra verò, nomen impiorum putrescet, vt
 dixit Sapiens, & vt ait Dauid: *perijt me-
 moria eorum cum sonitu:* multo magis Dei
 genitricis immortalis fama, ac præstan-
 tissimi nominis eius laus per omnium
 ora volitabit. Iob quidem, vt significaret
 suauitatem odoris, quem immaculata e-
 ius vita efflabat, dixit: *Dies mei pertran-
 serunt quasi naues poma portantes,* quia sic-
 ut nauibus odoriferis pomis onustis cõ-
 tingere solet, vt flante vento suauissimũ
 post se odorem relinquunt, ita inculpa-
 tissimo Iob accidit, vt quacumque via
 transibat, suauissimum sanctitatis vitæ
 suæ odorem relinqueret, ac per vniuersum
 orbem illum spargeret. Quid quæso
 fuit B. Virgo, nisi mystica nauis odori-
 feris celestium charismatum pomis o-
 nusta, ipsa dicente: *poma vetera, & noua
 seruauit tibi, dilectissime mihi* hæc ergo nauis per
 mare huius mundi Spiritu sancto instar
 nauis illam gubernante, immaculatæ
 suæ vitæ, suauem ad eod odorem spirauit,
 vt ad omnes nationes mira eius fragran-
 tia pertingeret, vt in figura eius de regina
 Esther prædictum legimus: *fama nominis
 eius crescebat quotidie, & per omnium ora
 volitabat.* quare potiori iure, quàm de re-
 gelosia licebit mihi dicere de regina Ma-
 ria: *In omni ore quasi mel indolcorabitur e-
 ius memoria, & vt musica in conuiuio vini,
 cum igitur beatissima Virgo exploratum
 haberet ob celsissimam, ac inaudi-
 tam Matris Dei dignitatem, nominis e-
 ius famam à mari vsque ad mare, & vs-
 que ad terminos terræ fore diuulgandam,
 consequenter agnouit ab omnibus
 generationibus beatam esse prædicandam.*

Verum vt distinctius agnoscas, quæ-
 nam sint istæ generationes, duplicem il-
 lorum veterum interpretationem: *Bea-*

tam me dicent omnes generationes, breuiter
 subiiciam: Primam tradit Hugo Card.
 qui B. Virginem esse ait velut centrum,
 seu medium terræ, ad quod omnium ho-
 minum generationes tamquam lineæ à
 circumferentia ductæ respiciunt: eius e-
 gregia verba hæc sunt: *Ecce enim ex hoc*
beatam me dicent omnes generationes. Omnes
 gentes, scilicet Iudæorum & Gentilium, vi-
 rarum & mulierum, diuitum & pauperum,
 Angelorum & hominum: quia omnes per ip-
 sam salutem beneficium acceperunt, homines
 reconciliationem, Angeli reparationem. Chri-
 stus enim Dei filius operatus est salutem in
 medio terræ, id est in vtero Mariae, quæ qua-
 dam mirabili proprietate, terre medium, ap-
 pellatur. Ad illam enim respiciunt, & qui ha-
 bitant in cælo, & qui habitant in inferno, id
 est, in Purgatorio, & qui habitant in mundo.
 Primi, vt resarciantur. Secundi, vt eripiantur.
 Tertij, vt reconcilientur. Ex hoc ergo beatam
 te dicent omnes generationes, ò beata Virgo,
 quia omnibus generationibus vitam, gratiam,
 & gloriam genuisti: mortuis vitam, pecca-
 toribus gratiam, miseris gloriam. Ita dicitur
 Iudith: *Tu gloria Ierusalem; tu Letitia Is-
 rael; tu honorificentia populi nostri, quæ fecisti
 viriliter.* Primum est vox Angelorum,
 quorum ruina per ipsam reparata est. Secun-
 dum est vox hominum, quorum tristitia per
 eam letificata est: tertium est vox mulierum,
 quarum infamia per ipsam deleta est; quar-
 tum est vox mortuorum, quorum captiuitas
 per eam redulta est. Hæc ille, Secundam inter-
 pretationem adhibet Albert. Magnus in
 comment. huius loci, asserens sub nomi-
 ne omnium generationum intelligi omnes
 generationes virorum, Mulierum, Coniugatorum,
 Virginum, & Viduarum, Viuentium, & Morientium.
 Generatio enim virorum Deiparam beatam præla-
 mat, quoniam per eam ad nos propaga-
 ta est benedictio, sicut per primam ma-
 trem maledictio; sicut enim hæc dedit
 viro suo de ligno vitæ, vt comederet, &
 quia mortiferum erat, mortem illi intulit,
 ita Deipara dedit nobis lignum vitæ,
 vt de fructu eius comedentes in æternũ
 viu-

viueremus. Generatio mulierum beatam
 prædicat Deiparam, quoniam ab infamia
 & opprobrio maledictionis per eam li-
 berata est. Virginum generatio beatam
 Mariam salutat, immo & beatissimam,
 ut ait Salomon: *Viderunt eam filie Sion, &
 beatissimam prædicauerunt*, tamquam vir-
 ginitatis magistratam, & virginum vexil-
 liferam. Viduarum cœtus cum vidua
 Anna in templo beatam illam prædicat,
 cuius meminit D. Lucas. Coniugarum
 status cum coniugata Elisabeth in illa
 verba prorumpit: *Beata quæ credidisti,
 quoniam perficientur ea, quæ dicta sunt tibi à
 Domino*. Viuentes omnes, quid cū orant,
 frequentius in ore versant, quàm Benedi-
 cta tu in mulieribus, & benedictus fructus
 ventris tui? Mortientes quid proclamant,
 nisi, *Maria mater gratiæ, mater misericordiæ,
 tu nos ab hoste protege, & hora mortis susci-
 pe? Mortui tandem in Purgatorij carcere
 detrusi confidentes illam matrem mise-
 ricordiarum, auxilium eius, ut inde edu-
 cantur, incessanter implorant. Atque horum
 omnium gradus laudantium: Beata
 me dicent*. Cancellarius autem Pari-
 siensis super *Magnificat*, triplicem ratio-
 nem assignat, ob quam Deipara ab om-
 nibus generationibus sit laudanda: pri-
 ma, quia ipsa mater est illius, qui fecit om-
 nes generationes cœli, & terræ: secun-
 da, quia ab initio, & ante sæcula præde-
 stinata fuit, ut esset affinis omnium ge-
 nerationum; est enim nostra soror ab
 humana specie; est mater, ex spirituali
 nostra regeneratione; est cognata Ange-
 lis intelligendi acuminis ac mentis, &
 corporis puritate: tertia, quia cum om-
 nes generationes tam cœlestes, quàm ho-
 mines, varia ab ea receperint beneficia,
 iure gratitudinis omnes illam perpe-
 tuo collaudare tenentur. Cui sit
 honor & gloria in sæcu-
 la sæculorum,
 Amen.

HOMILIA XVII.

In eadem verba: *Beatam me dicent om-
 nes generationes: varia contexu-
 tur B. Virginis encomia, quæ tam Gen-
 tiles, Iudæi, Hæretici, quàm fideles
 ei detulerunt; inter quæ penè in-
 numeræ, eaque clarissima epithe-
 ta, quibus diuina eloquia, & San-
 cti Patres Virginem exornant, re-
 censentur.*

NOTE QUAM Deipara Ma-
 ria cecinisset canticum hoc,
 quo prophetans asseruit:
*Beatam me dicent omnes gene-
 rationes*: id ipsum Salomon
 præuidens in persona Virginis dixit: *Me-
 moria mea in generatione sæculorum*: ac si
 diceret: immortalis nominis mei fama
 per omnes generationes vagabitur, & om-
 nia tempora transcendet. Quam autem
 id rationi consentaneum sit, his verbis
 sapienter probauit Ioannes Damascenus:
*Si eorum, qui in iustitiam coluerunt, memoria
 laudibus celebranda est, equis tandem in ius-
 titia fontis, ac sancti iustis thesauro laudem non de Assumpto
 adhibeat? B. es Virgo inter omnes generatio-
 nes, sola, quæ digna, quæ beata prædicetur; Ecce
 enim beatam te dicent omnes generationes,
 quemadmodum ipsa dixisti; te filia Ierusa-
 lem, id est, Ecclesiæ viderunt, ac reginæ, id est,
 iustorum animæ, beatam te dixerunt, atque in
 sæcula collaudabunt. hæc ille. Verum ego
 nomine generationum non solum fidelium
 generationum, sed omnes generationes,
 tam cœlestes, quàm terrestres compre-
 hendi opinor, ita tamen ut vniuersali-
 tas hæc sumatur pro generibus singulo-
 rum, non pro singulis generum, cum cer-
 tum sit tam in præterito, quàm presenti
 & futuro tempore numquam defectu-
 ros, qui diabolico spiritu incitati, ex odio
 in Christum, B. Virginem execrentur.
 quare cum omnes generationes ad tres
 possint*

Cant. 6.

Lat. L.

Lat. I.

Cœcel. Pa-
 siensis.
 super Magni.

Luc. 1.

Eccles. 24.

D. Io. Da-
 masc. orat. 1.
 de Assumpto.